

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AVIACIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-2066 2, 5, 6, 8, 12, 16, 24, 28, 33, 35, 41, 45, 46, 47, 49, 52 STRAIPSNIŲ IR 3 PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 41¹ STRAIPSNIU IR III SKYRIAUS DEŠIMTUOJU SKIRSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos susisieikimo ministerija (toliau – Susisieikimo ministerija) teikia Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 5, 6, 8, 12, 16, 24, 28, 33, 35, 41, 45, 46, 47, 49, 52 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41¹ straipsniu ir III skyriaus dešimtuoju skirsniu įstatymo projektą (toliau – įstatymo projektas).

Įstatymo projektu siekiama:

- 1) užtikrinti atitinkamų ES reglamentų nuostatų įgyvendinimą ir numatyti, kad Lietuvos transporto saugos administracija (toliau – LTSA) ir viešojo įstaiga Transporto kompetencijų agentūra (toliau – Agentūra) atitinkamai vykdytų Europos Sąjungos (toliau – ES) reglamentuose nurodytų kompetentingų institucijų ir institucijų, atsakingų už ES reglamentų nuostatų įgyvendinimą, funkcijas;
- 2) patikslinti įstatymo nuostatas dėl sąlygų, kuriomis tarptautinį oro uostą valdanti valstybės institucija valdytų ir disponuotų oro uosto žeme;
- 3) patikslinti įstatymo nuostatas dėl Agentūrai išlaikyti naudojamų lėšų iš rinkliavų už oro navigacijos paslaugas atskaitymų ir nuostatas dėl nuolaidų už Agentūros teikiamas administracines paslaugas;
- 4) patikslinti įstatymo nuostatas dėl orlaivių laikino registravimo termino, t. y. pratęsti jį iki keturių mėnesių;
- 5) papildyti įstatymo nuostatas ir nustatyti valstybinės saugos programos teikimo ir tvirtinimo tvarką ir Valstybiniame aviacijos saugos plane numatytą saugos veiksmingumo lygio rodiklių stebėsenos koordinavimą;
- 6) įgyvendinant ES reglamentų reikalavimus, patikslinti ir papildyti įstatymo nuostatas dėl asmenų reputacijos patikrinimo;
- 7) patikslinti įstatymo nuostatas dėl antžeminio aptarnavimo oro uostuose, kurie nepasiekia Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo (toliau – Aviacijos įstatymas) 49 straipsnyje numatytą aptarnaujamų keleivių ir krovinių vežimo apimtį;
- 8) papildyti įstatymo nuostatas dėl metinių leidimų skrydžiams į Lietuvos Respublikos teritoriją ir leidimų vykdyti kitų užsienio šalių valstybės orlaivių skrydžius išdavimo tvarkos, taip užtikrinant teisinio reguliavimo sistemiškumą ir nuoseklumą;
- 9) nustatyti leidimų ne Europos Sąjungos vežėjams vykdyti skrydžius tarp Europos Sąjungai ir Europos ekonominei erdvei priklausančių valstybių ir Lietuvos Respublikos išdavimo sąlygas;
- 10) papildyti įstatymą nuostatomis, reglamentuojančiomis vietas, iš kurių ar į kurias leidžiama vykdyti skrydžius;

11) papildyti įstatymo nuostatas ir nustatyti civilinės aviacijos ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros nustatymo ir apsaugos nuo kibernetinių grėsmių vykdymo tvarką;

12) papildyti įstatymo nuostatas ir įtvirtinti eksperimentinės kategorijos orlaivių tinkamumo skraidyti patikrų inspektorių veiklos teisinį pagrindą, taip pat nustatyti jų veiklos sąlygas;

13) padaryti kitus techninio pobūdžio pakeitimus.

Įstatymo projektas teiktas išvadoms gauti Aplinkos ministerijai, Civilinės aviacijos asociacijai (CAVIA) (toliau – CAVIA), Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Finansų ministerijai, Krašto apsaugos ministerijai, Konkurencijos tarybai, Lietuvos aeroklubui, Lietuvos aviacijos įmonių asociacijai „Lietuvos aviacija“ (LAVIA) (toliau – LAVIA), Lietuvos aviakonstruktorių federacijai, Lietuvos kariuomenei, LTSA, Lietuvos sklandymo sporto federacijai, Lietuvos ultralengvųjų orlaivių pilotų federacijai, Nacionaliniam kibernetinio saugumo centrui, Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba), Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas), SĮ Šiaulių oro uostui, Teisingumo ministerijai, Užsienio reikalų ministerijai, Valstybės saugumo departamentui, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Vidaus reikalų ministerijai, Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT), Viešojo saugumo tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Viešojo saugumo tarnyba), VĮ Lietuvos oro uostams, VĮ „Oro navigacija“, Agentūrai, Žemės ūkio ministerijai.

Lietuvos aviakonstruktorių federacija, Lietuvos sklandymo sporto federacija ir Lietuvos ultralengvųjų orlaivių pilotų federacija pastabų įstatymo projektui nepateikė.

Įvertinus tai, kad dėl pastabų ir pasiūlymų, gautų iš institucijų ir įstaigų, pobūdžio ir apimties iš dalies keitėsi įstatymo pirminis projektas, taip pat įstatymo projektas buvo papildytas nuostatomis dėl eksperimentinės kategorijos orlaivių tinkamumo skraidyti patikrų inspektorių veiklos ir nuostatomis dėl civilinės aviacijos ypatingos svarbos informacinių ir ryšių technologijų sistemų bei duomenų ir apsaugos nuo kibernetinių grėsmių vykdymo tvarkos nustatymo, be to, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos politikos grupės pasiūlymą, įstatymo projektas buvo pakartotinai teiktas išvadoms gauti.

Aplinkos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Finansų ministerija, LTSA, VĮ „Oro navigacija“ ir SĮ Šiaulių oro uostas pastabų dėl įstatymo projekto neturėjo.

Į Žemės ūkio ministerijos, Užsienio reikalų ministerijos, Nacionalinės žemės tarnybos, Valstybės saugumo departamento, Krašto apsaugos ministerijos, Nacionalinio kibernetinio saugumo centro, Lietuvos kariuomenės, Teisingumo ministerijos, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos, Agentūros ir Lietuvos aeroklubo pateiktas pastabas atsižvelgta.

Policijos departamento, Vidaus reikalų ministerijos, Viešojo saugumo tarnybos ir dalis CAVIA ir LAVIA pateiktų pastabų suderintos darbo tvarka.

Dėl Policijos departamento, Valstybės saugumo departamento, Vidaus reikalų ministerijos, CAVIA, LAVIA, VĮ Lietuvos oro uostų, Krašto apsaugos ministerijos, Nacionalinio kibernetinio saugumo centro ir Lietuvos kariuomenės pateiktų pastabų buvo surengti pasitarimai, kartu su išvadų teikėjais juose dalyvavo LTSA ir Agentūros atstovai.

Į VSAT, Konkurencijos tarybos ir dalį CAVIA ir LAVIA pateiktų pastabų atsižvelgta iš dalies arba neatsižvelgta.

Įvertinus VSAT 2021 m. kovo 9 d. raštu Nr. 21-14-471 pateiktą pasiūlymą, kad siekiant užtikrinti VSAT teikiamas valstybines viešojo intereso paslaugas į projektą būtų įtrauktos Aviacijos įstatymo 8 straipsnio pakeitimo nuostatos, atleidžiančios VSAT nuo atlyginimo už Agentūros teikiamas administracines paslaugas, pažymėtina, kad įvertinus šiam pasiūlymui iš institucijų gautas pastabas¹ yra būtinas detalesnis Susisiekimo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, VSAT ir Finansų ministerijos nuomonių svarstymas, todėl į šį pasiūlymą neatsižvelgta. Taip pat pažymėtina, kad prašymas iš Susisiekimo ministerijos biudžeto skirti 25 tūkst. Eur metinį finansavimą už Agentūros teikiamas administracines paslaugas yra nepagrįstas skaičiavimais – Agentūros pateiktose

¹ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2020 m. rugsėjo 8 d. raštas Nr. ((2.120E-03)-5K-2014287)-6K-2005078, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2020 m. rugpjūčio 31 d. antikorupecinio vertinimo išvada Nr. 4-01-6779.

finansinėse ataskaitose nurodoma, kad nuo Agentūros įsteigimo VSAT už minėtas paslaugas yra sumokėjusi 4 500 Eur.

Įvertinus Konkurencijos tarybos 2021 m. kovo 8 d raštu Nr. (2.30Mr-43)6V-286 pateiktą pasiūlymą (7) „papildyti <...> Aiškinamąjį raštą argumentais, objektyviai pagrindžiančiais teisės susisieikimo ministrui tam tikrais atvejais taikyti ribojimus antžeminių paslaugų teikimo rinkoje suteikimo reikalingumą arba atsisakyti šių Tarybos direktyvos nuostatų perkėlimo“ būtina pažymėti, kad šiuo įstatymo projektu Aviacijos įstatymo 49 straipsnyje nėra nustatomas naujas reguliavimas, o tik patikslinama jau nustatyta teisė susisieikimo ministrui apriboti antžeminių paslaugų teikėjų ar savateikių skaičių oro uoste, jei yra gaunamas Agentūros motyvuotas kreipimasis, t. y. nustatoma teisė kreiptis į nuolatinę komisiją dėl išvados sprendžiant antžeminių paslaugų teikėjų arba savateikių skaičiaus galimo apribojimo klausimą. Manome, kad toks siūlomas patikslinimas užtikrintų sprendimų dėl įvedamų apribojimų priėmimo skaidrumą ir kartu susisieikimo ministrui sudarytų galimybę susipažinti su kompetentingų institucijų nuomone ir ją įvertinti.

Atkreiptinas dėmesys, kad 1996 m. spalio 15 d. Tarybos direktyvos 96/67/EB dėl patekimo į Bendrijos oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų rinką (toliau – Direktyva 96/67/EB) 6 straipsnio 2 dalies, 7 straipsnio 2 dalies, 9 straipsnio nuostatos suteikia valstybėms narėms teisę esant atitinkamoms sąlygoms riboti paslaugų teikėjų ar savateikių, teikiančių tam tikrų kategorijų antžemines paslaugas, skaičių, tačiau nenurodo konkrečių sąlygų, kada šios priemonės gali būti naudojamos (išskyrus Direktyvos 96/67/EB 9 straipsnį). Atsižvelgiant į tai, kad oro uosto veiklos specifiška yra labai plati, ir įvertinus tai, kad tarptautiniai oro uostai yra priskirti prie nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčios infrastruktūros objektų, numatyti baigtinį sąrašą aplinkybių, kurioms esant būtų galima taikyti antžeminių paslaugų teikėjų arba savateikių skaičiaus apribojimą, nėra galimybių.

Būtina pažymėti, kad šia teise nuo Direktyvos 96/67/EB perkėlimo į nacionalinę teisę nebuvo pasinaudota ir, ministerijos nuomone, toks ūkinės veiklos galimas ribojimas yra pagrįstas ne tik minėta direktyva, bet ir objektyviais fiziniais oro uostų infrastruktūros pajėgumo apribojimais. Taip pat pabrėžtina, kad valstybė narė, nutarusi taikyti tokius apribojimus, privalo apie tai informuoti Europos Komisiją. Įvertinus šias, pirmiau paminėtas aplinkybes, į Konkurencijos tarybos pasiūlymą neatsižvelgta.

Pažymėtina, kad į dalį CAVIA ir LAVIA raštu ir per pasitarimą pateiktas pastabas buvo atsižvelgta, tačiau reaguojant į pastabas dėl kriterijų vertinant asmens nepriekaištingą reputaciją (dėl asmens bendradarbiavimo su užsienio žvalgybomis, dalyvavimo neregistruoto judėjimo veikloje) būtina akcentuoti, kad Reglamento (ES) 2015/1998² priedo 11.1.3 punkto d dalies nuostatos numato, kad atliekant išsamų asmens reputacijos patikrinimą yra „<...> patikrinama kompetentingų nacionalinių institucijų turima žvalgybos informacija ir visa kita svarbi informacija, kuri, jų manymu, gali būti svarbi asmens tinkamumui dirbti vykdant funkciją, kuriai būtinas išsamus asmens reputacijos patikrinimas“. Dėl šių kriterijų reikalingumo bei tikslingumo taip pat pasisakė ir Valstybės saugumo departamentas. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad „neregistruoto judėjimo“ sąvoka yra numatyta ir kituose įstatymuose (pvz., Lietuvos Respublikos branduolinės energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatyme) ir taikoma praktikoje.

Įvertinus CAVIA ir LAVIA pateiktas pastabas dėl kompetentingų institucijų galimybės gauti informaciją iš kitų šalių atitinkamų institucijų ir šios informacijos gavimo nustatytu laiku, būtina atkreipti dėmesį, kad derinant įstatymo projektą su institucijomis, pasitarimo metu, taip pat darbo tvarka derinant įstatymo projekto nuostatas, kompetentingos institucijos neidentifikavo šios grėsmės.

Atkreiptinas dėmesys, kad CAVIA ir LAVIA pasiūlymas diferencijuoti Lietuvos ir užsienio piliečių asmens reputacijos patikrinimo procedūrų terminus sukurtų nelygiavertes sąlygas asmenims, besikreipiantiems dėl nepriekaištingos reputacijos patikrinimo.

Pažymėtina, kad VI Lietuvos oro uostai ir VI „Oro navigacija“ yra priskirtos pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbioms įmonėms, todėl būtina atsižvelgti į tai, kad

² 2019 m. rugsėjo 25 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/1583, kuriuo dėl kibernetinio saugumo priemonių iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/1998, kuriuo nustatomos išsamios bendrųjų pagrindinių aviacijos saugumo standartų įgyvendinimo priemonės.

šių įmonių infrastruktūra turi būti apsaugota nuo galinčių kelti grėsmę rizikų ir veiksmų, taip pat nuo tokių veiksmų atsiradimo priežasčių ir sąlygų.

Pabrėžtina, kad priėmus 2020 m. gruodžio 22 d. Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 3, 6, 21, 24 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo įstatymą Nr. XIV-115, įstatymo projekte neliko bepiločių orlaivių naudojimą reglamentuojančių nuostatų, susijusių su 2019 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. gegužės 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2020/639, nuostatų įgyvendinimu.

Atsižvelgiant į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2020 m. rugpjūčio 26 d. išvadą Nr. 3-3448, įstatymo projektu sukeliamos administracinės naštos ūkio subjektams pokytis įvertintas ir užpildyta Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita pridedama. Ši ataskaita darbo tvarka suderinta su Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Įstatymo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje. Įstatymo projektas buvo teiktas išvadoms gauti socialiniams partneriams. Pastabų ir pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Įstatymo projektas atitinka Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Įstatymo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai buvo pateikti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka ir yra aprobuoti.

Įstatymo projektas įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės. Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nenumatoma. Tiesiogiai valstybės ar savivaldybių biudžetų lėšų įgyvendinant įstatymo projektu siūlomus pakeitimus nebus sutaupyta.

Įstatymo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Kelių ir oro transporto politikos grupė (l. e. grupės vadovo pareigas – Tomas Pilukas, tel. (8 5) 239 3823, el. p. tomas.pilukas@sumin.lt). Tiesioginė rengėja – šios grupės vyriausioji specialistė Indrė Meironaitė-Gudaitienė (tel. (8 5) 239 3862, el. p. indre.meironaite@sumin.lt).

Įstatymo projekto dalis, susijusias su tarptautinių oro uostų žeme, leidimų vykdyti kitų užsienio šalių valstybės orlaivių skrydžius išdavimo tvarka ir metiniais diplomatiniais leidimais skrydžiams į Lietuvos Respublikos teritoriją, parengė Lietuvos kariuomenės kanceliarijos Lietuvos kariuomenės Teisės departamento (direktorius plk. lt. Darius Senikas, tel. (8 5) 278 5016, el. p. darius.senikas@kam.lt) Teisės aktų vertinimo ir rengimo skyriaus (vedėja Žydrė Abourida, tel. (8 5) 278 5011, el. p. zydre.abourida@mil.lt) vyriausioji specialistė Rasa Leonavičienė (tel. (8 5) 264 8522, el. p. rasa.leonaviciene@mil.lt) ir Krašto apsaugos ministerijos Teisės departamento (direktorė Judita Nagienė, tel. (8 5) 273 5545, el. p. judita.nagiene@kam.lt) Teisėkūros skyriaus (vedėjas Tomas Vainius, tel. (8 5) 273 5908, el. p. tomas.vainius@kam.lt) vyriausioji specialistė Aura Baubienė (tel. (8 5) 273 5593, el. p. aura.baubiene@kam.lt) ir patarėjas kpt. Mantas Keliotis (tel. (8 5) 273 5597, el. p. mantas.keliotis@kam.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 5, 6, 8, 12, 16, 24, 28, 33, 35, 41, 45, 46, 47, 49, 52 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41¹ straipsniu ir III skyriaus dešimtuoju skirsniu įstatymo projektas, 15 lapų.

2. Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 5, 6, 8, 12, 16, 24, 28, 33, 35, 41, 45, 46, 47, 49, 52 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41¹ straipsniu ir III skyriaus dešimtuoju skirsniu įstatymo projekto lyginamasis variantas, 16 lapų.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 5, 6, 8, 12, 16, 24, 28, 33, 35, 41, 45, 46, 47, 49, 52 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir

Įstatymo papildymo 41¹ straipsniu ir III skyriaus dešimtoju skirsniu įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

4. Aiškinamasis raštas, 22 lapai.
5. Atitikties lentelės, 17 lapų.
6. Metinių diplomatinių leidimų, suteiktų užsienio šalių valstybės orlaiviams 2020 m., sąrašas, 1 lapas.
7. Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita, 2 lapai.
8. Institucijų išvadų kopijos, 20 lapų.

Susisiekimo ministras

Marius Skuodis